

VIHTA

VIERASLAJIEN TORJUNTA
VIHDISSÄ 2025

Vihdin vesistöpäivät 27.11.2025
Milla Kupiainen, ympäristötarkastaja

MIKSI VIERASLAJEISTA PUHUTAAN?

- Vieraslajit ovat lajeja, jotka eivät kuulu luontaisesti Suomen luontoon.
- Vieraslajit muodostavat kasvavan uhan Suomen luonnon monimuotoisuudelle, taloudelle ja virkistyskäytölle.
- Vieraslajityön kehittäminen on välttämätöntä, jotta voidaan ennaltaehkäistä haittoja, tehostaa torjuntaa ja parantaa eri toimintojen kustannusvaikuttavuutta.
- Osa vieraslajeista leviää nopeasti ja syrjäyttää meidän omia kasveja ja eläimiä.
- Ne voivat heikentää luontoa, aiheuttavat kustannuksia sekä haittaa virkistyskäytössä. Siksi tarvitaan kaikkien panosta.

MIKSI TORJUNTA ON TÄRKEÄÄ?

- Vieraslajit levittäytyvät nopeasti, jos niitä ei poisteta. Niillä ei ole luontaisia vihollisia luonnossamme.
- Ne voivat valloittaa pihoja, estää kotimaisia kasveja kasvamasta ja kaventaa luonnon monimuotoisuutta.
- Varhainen torjunta on kaikista tehokkainta — ja samalla halvinta.
- Yksi pieni toimenpide pihassa voi estää lajin leviämisen koko naapurustoon.
- Kaikkien yhteistyötä tarvitaan, vieraslajeja ei voida hillitä eikä hävittää yhden toimijan toimilla.

VIHDISSÄ

- Kunta tekee vieraslajien torjuntaa eri yksiköissä erikseen sekä yhteistyössä
- Yhdyskuntatekniikan palvelut, viherpuoli tekee käytännön työtä kentällä
- Ympäristövalvonta:
  - Pyrkii edistämään ja koordinoimaan vieraslajien torjuntatyötä
  - Vastaa kuntalaisten kysymyksiin
  - Järjestetään talkoita
  - Järjestetään tiedotusta
  - Neuvotaan asukkaita

YLEISIMMÄT HAITALLISET VIERASLAJIT VIHDIRIN ALUEELLA

- Jättipalsami: leviää nopeasti
- Komealupiinia
- Jättiputki: kunta pyrkii alueiltaan hävittämään, esiintymiä on myös yksityisillä alueilla. Torjunta on käytännössä vaikeaa terveysvaikutusten vuoksi.
- Kurtturuusua edelleen: on tänäkin kesänä
- Espanjansiruetanaesiintymiä viime kesänä paljon
- Paljon kyselyjä tänä kesänä viitapihlaja-angervosta

NYKYTILANTEEN HAASTEITA

- Vastuunjako on hajautunut eri toimijoiden välillä ja hidastaa reagointia.
- Seurantatieto voi olla puutteellista: havaintojen laatu ja kattavuus vaihtelevat.
- Torjuntatoimien epäyhtenäisyys: menetelmät ja priorisointi eivät aina perustu parhaaseen saatavilla olevaan tietoon.
- Viestinnän hajanaisuus: asukkaat eivät aina tiedä, mitä vieraslajeja tulisi torjua tai miten torjunta tulee toteuttaa.

KEHITTÄMISTAVOITTEET

1. Selkeä ja yhtenäinen toimintamalli vieraslajienhavaitsemiseen, raportointiin sekä torjuntaan.
2. Yhteistyötä parannetaan ja vahvistetaan: kunnassa, viranomaisten kesken, maanomistajilta saatua tietoa, järjestöjen ja asukkaiden kanssa.
3. Toteutetaan kustannustehokkaampaa torjuntaa kohdentamalla resurssit vaikutukseltaan merkittävimpiin kohteisiin.
4. Laadukas seuranta, josta saadaan tietoa ja tukea päätöksiin ja nähdään selkeämmin tuloksia.

KEHITTÄMISEHDOTUKSIA

- Ohjausmalli vieraslajityöhön
- Vastuunjako torjuntatoimissa
- Havaintojen keruu, tiedon hallinta ja kokoaminen (esim. vieraslajit.fi, drone?)
- Seurantamalli
- Parannetaan tiedon saantia eri toimijoiden kesken
- Arvioidaan torjuntamenetelmiä
- Koulutusta ja osaamisen vahvistamista:
  - Kunnan sisällä
  - Asukkaille

VAIKUTUKSIA:

- Selkeämpi tilannekuva
- Torjunnan kohdentaminen ja kustannusten hallinta
- Luonnon monimuotoisuudessa tapahtuvat parannukset
- Yhtenäinen toiminta
- Ennakoitavuus

KÄYTÄNNÖN ESIMERKKEJÄ

- Isosorsimoa kirkonkylän venesatamassa → tästä pitäisi olla yhteydessä Elyyn, voidaanko ruopata. Tanssilavan ympäristön/vierustan ruoppaus ollaan tekemässä.
- Luontoselvityksessä on ilmennyt Kirkkoniemen puoleisessa lahdessa viitasammakkoa, joten pitää varmistaa, voiko siellä ruopata.
- Poikkipuoliaisen tilanne selviää myöhemmin.
- Watecilla suunnittelutettu Enärantaan suodatus, laskeutus, kosteikkoallas, ruoppausta → jättipalsamia poistuu. Tarkoitus rakentaa polku rantaan.
- Linnanniitussa lupiinia niitetty tiheämmin

- Kurtturuusukasvustoja poistettu koneellisesti Enäjärven alueelta ja Kuoppanummen ympäristöstä
- Lentäjätien kulmauksesta kurtturuusua
- Jätteen poisvieminen on eritelty kustannuksissa, yhteensä n. 3500€.
- Toinen lammaslaidun, jättipalsamin torjunnassa hyötyä
- Enäjärveltä, Oinasjoelta, Tervalammelta, Otalammelta, soramontulta Luonnonsuojeluliiton poistamia

MUITA VIERASLAJIEN TORJUNTATOIMIA VIHDISSÄ

- Aikaisemmin oltiin mukana valtakunnallisissa Soolotalkoissa vieraslajien torjunnassa, jolloin osoitettiin Soolotalkoopaikkoja kunnan mailla.
- Kirjastoille (Kirkonkylä ja Nummela) on viety jätesäkkejä, joita kuntalaiset saaneet hakea vieraslajien torjuntatyöhön. Tänä kesänä jätettiin myös kunnanviraston infopisteelle.
- Jätesäkit on saanut jättää torjuntapaikoille. Kunta on huolehtinut jätehuollosta.
- Asukkaat ovat voineet lisäksi ilmoittaa ympäristövalvontaan tai johtavalle puutarhurille, jos johonkin on jätetty vieraslajisäkkejä. Kunnan työntekijät ovat lähistöllä ollessaan hakeneet kyytiin.
- Vieraslajit.fi-sivustolta löytyy dokumentaatiota vieraslajiesiintymistä. Lisäksi kunnassa on pidetty tiedostoa tiedetyistä esiintymistä, mutta nämä ovat kärsineet henkilöstövaihdoksista.

YHTEENVETO: SEURAAVINA VUOSINA MEILLÄ RIITTÄÄ TEHTÄVÄÄ

- Vieraslajien hävittäminen on pitkäjänteistä hommaa
- Vuoden 2026 vieraslajikesää aletaan suunnittelemaan vuodenvaihteen jälkeen
- Yhteinen talkooviikko tulossa edelleen
- Tiedottamista lisätään
- Edelleen saa kysyä ohjeita ja neuvoja
- Kunta auttaa asukkaita säkkien ja noutojen kautta
- Crowdsorsa kesälle 2026 + kesäyöntekijä
- Ohjeistusta lisätään: erilaiset vaihtoehdot
- Haasteellista vieraslajien kohdalla on isojen massojen hävittäminen
- Jäteasemille voi veloituksetta viedä säkitettyä vieraslajijätettä
- Maamassoja ei saa olla mukana
- Maamassat kuuluu maankaatopaikoille, joiden luvassa on lupa vieraslajien vastaanottamiseen
- Massat pitää maankaatopaikalla peittää riittävästi vieraslajeista puhtaalla maalla
- Seuranta on tärkeää ja olennainen osa torjuntaa

LISÄTIETOA VIERASLAJEISTA ON RUNSAASTI SAATAVILLA

Mm.

- Vieraslajit.fi
- Laji.fi
- Haitallisia vieraslajikasveja sisältävä kasvi- ja maa-ainesjäte [Ohje](#) käsittelyyn ympäristöluvanvaraisilla vastaanottopaikoilla (Kainuun Ely-keskus ja Sitowise)
- Vieraslajit.fi-sivustolle tehty **Työkalupakki kunnille vieraslajitilanteen hallintaan**
- <https://vieraslajit.fi/info/i-7262>

V/HT\